

Politika udruženja “Laboratorium” Tuzla
Zaštita od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja - ZSEZ
(Prevention of sexual exploitation and abuse, PSEA)

1. OBIM I SVRHA

Ova se politika primjenjuje globalno na sve članove/članice i osobe angažovane kroz ugovore s Naučno-umjetničkim udruženjem Laboratorium Tuzla tokom i izvan uobičajenog radnog vremena.

Ova politika utvrđuje Laboratoriumov pristup prevenciji i rješavanju problema seksualnog uznemiravanja i seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja (ZSEZ). To uključuje:

- Obaveze da sprečimo seksualno uznemiravanje i seksualno iskorištavanje i zlostavljanje, i da osiguramo efikasno rješavanje problema kada se pojave;
- Principe na kojima ćemo temeljiti svoje donošenje odluka i djelovanje;
- Očekivanja od svih koji rade u ime Laboratorijuma.

2. IZJAVA O POLITICI

Laboratorium ima politiku nulte tolerancije prema seksualnom uznemiravanju, iskorištavanju i zlostavljanju. U Laboratoriumu vjerujemo da svi ljudi imaju pravo živjeti svoj život bez seksualnog nasilja i svake zloupotrebe moći bez obzira na dob, spol, seksualnost, seksualnu orijentaciju, invaliditet, vjeru ili etničko porijeklo. Prepoznajemo da postoji nejednaka dinamika moći u organizaciji i u odnosu na one kojima služimo te da se suočavamo s rizikom da neki ljudi svoj položaj moći iskoriste za ličnu korist. Laboratorium neće tolerirati svoje zaposlenike/ice, volontere/ke, savjetnike/ce, partnere ili bilo kojeg drugog predstavnika povezanog s obavljanjem posla koji obavlja bilo koji oblik seksualnog uznemiravanja, seksualnog iskorištavanja ili seksualnog zlostavljanja. Laboratorium se obvezuje pružiti podršku preživjelima, poboljšavajući zaštitne kapacitete, izvještavajući, istražujući, reagirajući i sprečavajući seksualno uznemiravanje i seksualno iskorištavanje i zlostavljanje.

3. LABORATORIUM ZSEZ PRINCIPI I OBAVEZE

Laboratorium se zalaže za postizanje potpune, kontinuirane primjene šest osnovnih principa koji se odnose na seksualno iskorištavanje i zlostavljanje od strane Radne grupe Međuresorskog stalnog odbora (IASC) za prevenciju i odgovor na seksualno iskorištavanje i zlostavljanje.

3.1 Osnovni principi Laboratorijuma na ZSEZ

- Seksualno iskorištavanje i zlostavljanje od strane članova/ica Laboratorijuma i povezanog osoblja čine djela grubog kršenja zakona i stoga su osnova za uklanjanje člana/ice iz udruženja, raskid ugovora. Seksualno uznemiravanje članova/ica i povezanog osoblja Laboratorijuma osnova je za disciplinske mjere i raskida ugovorenog angažmana.
- Seksualne aktivnosti s djecom (osobama mlađim od 18 godina) zabranjene su bez obzira na dob punoljetstva ili dob lokalnog pristanka. Pogrešno vjerovanje u starost djeteta nije odbrana.
- Razmjena novca, zaposlenja, robe ili usluga za seks, uključujući seksualne usluge ili druge oblike ponižavajućeg, ponižavajućeg ili eksploatatorskog ponašanja članova/ica u Laboratoriumu i povezanog osoblja, zabranjena je u svako doba. To uključuje kupovinu seksa ili razmjenu pomoći koja je nastala zbog polaznika programa.
- Kada član/ica ili povezano osoblje Laboratorijuma razvije zabrinutost ili sumnju u vezi sa seksualnim zlostavljanjem ili iskorištavanjem ili seksualnim uznemiravanjem od strane kolege, bilo da je u Laboratoriumu ili ne, on ili ona mora odmah prijaviti takve probleme putem uspostavljenih mehanizama izvještavanja (vidi Odjeljak 5).

- Članovi/ice Laboratorijuma i povezano osoblje dužni su stvoriti i održavati okruženje koje sprječava seksualno iskorištavanje i zlostavljanje i zlostavljanje djece i promovira provedbu ove Politike.

3.2 Obaveze Laboratorijuma

Laboratorijum je posvećen ispunjavanju sljedećih obaveza da spreči i odgovori na seksualno iskorištavanje i zlostavljanje i seksualno uznemiravanje kao što je istaknuto u šest osnovnih principa gore.

a. Sigurna organizaciona kultura:

Laboratorijum će uložiti sve napore da stvori i održi sigurnu organizacionu kulturu za sve one koji su članovi Laboratorijuma ili rade za Laboratorijum i sa njim, kao i za one u zajednicama u kojima Laboratorijum djeluje, snažnim radom na prevenciji i reagovanju, nudeći podršku preživjelima i držeći odgovornima za seksualno uznemiravanje, iskorištavanje ili zlostavljanje na račun.

b. Izvještavanje ZSEZ:

- Osigurati postojanje višestrukih kanala za članove/ice Laboratorijuma, povezano osoblje, korisnike/ce i druge koji mogu sigurno prijaviti seksualno iskorištavanje i zlostavljanje i seksualno uznemiravanje. Ove kanale treba osmisliti u dogovoru sa lokalnim zajednicama i osobljem kako bi se osiguralo da su sigurni i pristupačni.
- Osigurati da svi koji rade u ime Laboratorijuma i oni kojima služimo imaju informacije o tome kako pristupiti tim sigurnim kanalima izvještavanja. To bi trebalo uključivati objavljivanje postupaka izvještavanja na lokalnim jezicima i redovno objašnjavanje ovih kanala.
- Pružiti obuku i informacije svim članovima/cama Laboratorijuma i povezanom osoblju, posebno kontakt osobama za prijem pritužbi, kako bi se osiguralo da razumiju svoje obaveze i kako izvršavati svoje dužnosti u slučaju da prime pritužbu. Poseban naglasak treba staviti na povjerljivost.

c. Odgovor na izvještaje ZSEZ:

Laboratorijum će profesionalno i pravovremeno odgovoriti na sve nedoumice ili navode o seksualnom uznemiravanju, iskorištavanju ili zlostavljanju. Sve nedoumice ili navodi uvijek će se shvatiti ozbiljno, istražiti i prema njima postupati prema potrebi, u skladu s našim dolje navedenim načelima zaštite.

- **Robusno i odgovorno upravljanje predmetima:** Svi navodi ZSEZ-a i kasnija praćenja biti će dokumentirani u sigurnoj i povjerljivoj bazi podataka kako bi se osigurala odgovornost.
- **Istrage:** Laboratorijum će provoditi neovisne, sigurne i diskretne istrage, putem svog internog obučenog osoblja, priznajući prava i dužnost brige svima koji su uključeni, uključujući žalitelja/ku i / ili preživjelog/u, svjedoke/injei subjekt žalbe. U slučaju potrebe, Laboratorijum će uključiti nadležne organe.
- **Odgovorno donošenje odluka:** Laboratorijum će preduzeti brze i odgovarajuće akcije protiv članova/ica udruženja i povezanog osoblja Laboratorijuma za koje se utvrdi da su počinili ZSEZ. To može uključivati administrativne ili disciplinske mjere i / ili upućivanje nadležnim lokalnim vlastima ako je to primjereno i sigurno.
- **Podrška preživjelima:** Preživjeli ZSEZ imaju pravo na specijalizirane usluge podrške. Laboratorijum se obvezuje da će preživjele uputiti u nadležne službe podrške prema potrebi i dostupnosti, u skladu sa željama i potrebama preživjelog. Podrška može uključivati specijalističku psihosocijalnu podršku poput savjetovanja, medicinske pomoći, pravnog savjetovanja.

d. Ugrađivanje ZSEZ u rad Laboratoriuma

- **Sigurnije zapošljavanje:** U skladu sa važećim zakonima, Laboratorium se zalaže za spriječavanje (ponovnog) zapošljavanja ili (ponovnog) raspoređivanja počinitelja ZSEZ. Upravni odbor osigurati će robusne procese skrininga za svo osoblje, uključujući zaposlenike/ce, volontere/ke, savjetnike i druge predstavnike. Kao dio ovoga, svi obrasci za prijavu, intervjui i reference moraju se baviti zahtjevima i stavovima zaštite i jednakosti.
- **Sporazumi o partnerstvu:** Laboratorium će osigurati da, kada se uključi u partnerstva, pod-grant ili ugovori pod-primaoca, ovi ugovori: (i) uključuju ovu politiku kao prilog; (ii) uključuju odgovarajući jezik koji zahtijeva od takvih ugovornih i fizičkih lica i njihovih zaposlenih i volontera da se pridržavaju Kodeksa ponašanja koji je u skladu sa standardima ove Politike; i (iii) izričito navesti da propust tih entiteta ili pojedinaca, prema potrebi, da poduzmu preventivne mjere protiv seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja i seksualnog uznemiravanja, da istraže i prijave navode o njima ili da preduzmu korektivne mjere kada se dogodi ZSEZ, predstavljati osnova za Laboratorium da raskine takve sporazume.
- **Obuka osoblja i partnera:** Članovi i srodno osoblje Laboratoriuma moraju proći kao dio svojih uvodnih treninga o ZSEZ (<https://agora.unicef.org/course/info.php?id=7380>), uključujući briefing o Politici i vrijednostima Laboratoriuma, Kodeks ponašanja, informacije o tome kako prijaviti nedoumice i savjeti o tome gdje potražiti daljnje informacije o zaštiti i sigurnijim praksama u cijeloj organizaciji.
- **Sigurno programiranje:** Od članova Laboratoriuma i povezanog osoblja zahtijeva se da preduzmu proaktivne mjere kako bi izbjegli nanošenje nenamjerne štete civilima, doprinijeli aktivnom smanjenju postojećih prijetnji i osigurali da programi budu osjetljivi na sukobe. To uključuje ugrađivanje dobre prakse i preventivnih mjera ZSEZ u čitav program i projektni ciklus, uključujući dizajn projekata, prijedloge bespovratnih sredstava, procjene, žalbe i mehanizme povratnih informacija, te praćenje i ocjenu.

4. ULOGE I ODGOVORNOSTI

- **Svi članovi/ice i povezano osoblje Laboratoriuma:** Svi koji rade u ime Laboratoriuma dužni su prijaviti bilo kakve sumnje ili slučajeve ZSEZ drugih (vidi odjeljak 5 dolje). Ne prijavljivanje relevantnoj osobi sumnje na ZSEZ u vezi s nekim drugim predstavlja kršenje politike Laboratoriuma i moglo bi dovesti do poduzimanja disciplinskih mjera protiv članova i prekida odnosa Laboratorium s ostalim osobljem. Ne postoji obaveza pojedinca da prijavi bilo koji incident koji mu se dogodio.
- **Skupština udruženja:** Skupština udruženja Laboratorium snosi ukupnu odgovornost za ovu politiku i njenu primjenu.

5. PODIZANJE ŽALBE ILI ZABRINUTOSTI

Članovi/ice Laboratoriuma i povezano osoblje odgovorni su za prijavu svake sumnje ili zabrinutosti ZSEZ-e. Svaka osoba može podnijeti zabrinutost / žalbu Laboratoriumu zbog incidenta koji je doživjela, svjedočila ili je čula u vezi s članom/icom ili partnerom Laboratoriuma (dobavljači, partneri, volonteri itd.) bez straha od kazne. Članovi/ice Laboratoriuma i povezano osoblje ne smiju sami istraživati navode ili sumnje.

5.1 Kanali izvještavanja

Svako (uključujući korisnike/ice Laboratorijuma) može izraziti zabrinutost ili se žaliti Laboratorijumu zbog nečega što je doživio ili svjedočio bez straha od kazne. To možete učiniti usmeno ili u pisanom obliku Skupštini ili ovlaštenoj osobi udruženja.

5.2 Povjerljivost

Prigovori se mogu podnijeti anonimno. Uložiti će se svi naponi da se održi povjerljivost tokom cijelog postupka po žalbama. Informacije koje identificiraju pojedince koji su uključeni u žalbu bit će ograničene na osnovno osoblje i neće se dalje dijeliti bez pribavljanja informirane saglasnosti uključenih, osim ako je nečiji život u opasnosti, dijete je ugroženo ili ako zakon zahtijeva uz konsultacije sa pravnim savjetnikom/com i gdje je to sigurno. Informacije koje ne identificiraju dijeliti će se prema zahtjevima izvještavanja.

Osoblje uključeno u postupak za podnošenje žalbi bit će upoznato sa važnošću očuvanja povjerljivosti i od njih će se možda tražiti da potpišu ugovor o povjerljivosti. Zaposleni/e, te članovi/ice koji krše povjerljivost mogu biti podvrgnuti disciplinskim mjerama do prestanka radnog odnosa, uključujući i ostale koji rade s Laboratorijumom, a njihov odnos s Laboratorijumom može se prekinuti. U nekim slučajevima takva kršenja mogu predstavljati kršenje zakona.

5.3 Omazda protiv žalioca/žaliteljive, preživjelih i svjedoka/inja

Laboratorijum će poduzeti mjere protiv bilo koga, bilo da je predmet pritužbe ili ne, koji traži ili provodi odmazdu protiv podnositelja/ki žalbe, preživjelih ili drugih svjedoka/inja. Članovi/ice mogu biti podvrgnuti/e disciplinskim mjerama, sve do isključenja iz udruženja. Ostalima koji rade s Laboratorijumom može se prekinuti odnos s Laboratorijumom.

5.4 Žalbe na partnere Laboratorijuma

Kada Laboratorijum primi žalbu na partnersku organizaciju, Laboratorijum očekuje da će partner odgovoriti sigurno, brzo i prikladno. Laboratorijum će pomoći partneru da utvrdi svoje obaveze izvještavanja.

Gdje je to prikladno, Laboratorijum će surađivati s partnerom na rješavanju problema putem odgovarajuće neovisne istrage. Ako je ishod da je došlo do zlostavljanja, kontinuirani rad s partnerom ne može uključivati dotične pojedince. Ako postoji razlog za vjerovanje da postoji navod o zlostavljanju ako ih partner neprimjerenom rješava, tada riskira povlačenje sredstava ili prekid veze (uključujući mreže i konzorcije).

5.5 Primanje žalbi na vanjske organizacije / tijela

Zaštita pritužbi podnesenih Laboratorijumu u vezi s drugim organizacijama / tijelima treba se uputiti pridruženim zaštitnim timovima koji će prijaviti slučajeve relevantnim uključenim organizacijama tamo gdje je to sigurno, kao i lokalnim radnim grupama, mrežama i / ili dobrotvornoj komisiji ZSEZ / policija / donatori tamo gdje je to primjereno i sigurno. Laboratorijum neće istraživati slučajeve povezane s drugim organizacijama, ali ima obvezu prijavljivanja.

Aneks 1: Definicije

- **Članovi/ice Laboratorijuma i povezano osoblje:** Izraz „Članovi/Članice Laboratorijuma i povezano osoblje“ uključuje sve članove/ice udruženja Laboratorijum. Izraz također uključuje članove/ice skupštine, volontere/ke, pripravnike/ce i međunarodne i lokalne savjetnike/ce, i srodno osoblje. Također, uključuje i subjekte koji nisu članovi/ice Laboratorijuma a koji su sklopili ugovore o partnerstvu, pod-grantu ili pod-primatelju sa Laboratorijumom.
- **Seksualno uznemiravanje:** Seksualno uznemiravanje je bilo koji neželjeni seksualni napredak, zahtjev za seksualnom uslugom, verbalno ili fizičko ponašanje ili gesta seksualne prirode ili bilo koje drugo ponašanje seksualne prirode za koje se opravdano može očekivati ili za koje se može smatrati da uzrokuju uvredu ili poniženje drugi. Takvo ponašanje smatrati će se i seksualnim uznemiravanjem kada ometa posao, ako je uvjet za zaposlenje ili stvara zastrašujuće, neprijateljsko ili uvredljivo radno okruženje. Iako obično uključuje obrazac ponašanja, može imati oblik jednog incidenta. Može doći do seksualnog uznemiravanja između osoba suprotnog ili istog spola. I muškarci i žene mogu biti ili žrtve ili počinitelji.
- **Seksualno iskorištavanje:** Svaka stvarna ili pokušaj zloupotrebe položaja ranjivosti, diferencijalne moći ili povjerenja u seksualne svrhe, uključujući, ali ne ograničavajući se na monetarnu, socijalnu ili političku zaradu od seksualnog iskorištavanja drugog. Laboratorijum prepoznaje da pojmovi seksualno zlostavljanje i iskorištavanje predstavljaju širok spektar ponašanja i nisu ograničeni na čin seksualnog odnosa.
- **Seksualno zlostavljanje:** Stvarni ili prijeti fizički upad seksualne prirode, bilo silom ili pod nejednakim ili prisilnim uslovima. To bi uključivalo prisilni brak i seksualno ropstvo, a također uključuje i seksualne aktivnosti sa djetetom (bilo koja osoba mlađa od 18 godina).
- **Seksualno zlostavljanje djece:** Kada dijete koristi drugo dijete, adolescent ili odrasla osoba za svoju seksualnu stimulaciju ili zadovoljstvo. Seksualno zlostavljanje uključuje kontaktne i beskontaktne aktivnosti koje obuhvaćaju sve oblike seksualnih aktivnosti koje uključuju djecu, uključujući izlaganje djeteta materijalu za seksualno iskorištavanje djece na mreži ili snimanje seksualno eksploatacijskih slika djece.
- **Preživjeli:** Osoba za koju se tvrdi da je bila predmet seksualnog uznemiravanja, zlostavljanja ili eksploatacije.
- **Podnosilac žalbe:** Osoba koja podnosi žalbu (žalitelj/ica). Ovo može ili ne mora biti preživjeli/a.
- **Predmet žalbe / Predmet zabrinutosti:** Osoba protiv koje je pokrenut navod, žalba ili zabrinutost.
- **Sumnja u nedolično ponašanje:** Zabrinutost koja je pokrenuta bilo kojim putem izvještavanja. Ova sumnja se procjenjuje na inicijalnoj konferenciji slučaja / vijeću dionika.
- **Navod za neprimjereno ponašanje:** Ako u fazi konferencije slučaja / vijeća zainteresiranih strana postoji odluka o istraživanju sumnje u nedolično ponašanje, ona se tretira kao „optužba za nedolično ponašanje“.
- **Ishod istrage:** Nakon istrage navoda i pregleda izvještaja o istrazi, rezultirajuće preporuke nazivaju se „ishodom istrage“.

Aneks 2: Kontakti za prvu pomoć

- Policija – 122
- Hitna medicinska pomoć – 124
- Poziv u hitnim slučajevima – 112
- Policijska uprava Tuzla - 035 251 008
- Policijska stanica Tuzla Istok – 035 293 444
- Policijska stanica Tuzla Zapad – 035 270 666
- Policijska stanica Tuzla Centar – 035 270 555
- Centar za terapiju i rehabilitaciju “Vive žene” Tuzla (Sigurna kuća) - 035 224 310